

at en Domhaver under den nuværende Retstilstand i Reglen vil være betænkelig ved at anvende Gældsfængsel, dels paa Grund af Bekosteligheden derved, dels paa Grund af det efter Nutidens Opfattelse odiøse, der vil være i alt Fald ved en mere udstrakt Anvendelse af dette Middel.

Den Side af Udkastets Ordning af hele dette Emne, der mulig vil fremkalde mest Betænkelse, er den Opgave, der stilles Retten eller Fogden: at ansætte Domhaverens Interesse i Dommens Opfyldelse i Penge. Herved maa dog erindres, at det i de fleste Tilfælde, selv ved Handlingsdomme, i Virkeligheden vil være økonomiske Interesser, hvorom Sagen drejer sig, at adskillige af de Tilfælde, hvor dette ikke kan siges, ville falde ind under de særlige Regler om direkte Opfyldelse i §§ 340—342 (saaledes f. Eks. hvor det drejer sig om at faa et Barn tilbage, et Brev udleveret, et Dokument uden økonomisk Interesse underskrevet etc.), samt at der selv i de derefter tilbageblivende Tilfælde dog vil kunne findes nogen Maalestok i Arten og Styrken af den Interesse, Dommens Opfyldelse har for Domhaveren. Det vil saaledes være naturligt kun at fastsætte en ringe Godtgørelse, hvor den hele Proces nærmest kun beror paa Trættekærhed og Rethaveri fra Domhaverens Side, og omvendt en meget stor Godtgørelse, hvor den er afgørende for Domhaverens Ve og Vel*). Den Opgave, der her stilles Retterne, er i det hele næppe vanskeligere end den, der i saa mange andre Tilfælde stilles dem paa Erstatningsomraadet, jfr. saaledes Vanskeligheden ved f. Eks. at fastsætte Erstatning for „Svie og Smerte“, for „Tort og Kreditspilde o. s. v. Hertil kommer, at Retten i de her omhandlede Tilfælde gerne kan fast-

sætte en nogenlunde rigelig Godtgørelse, uden at Domfældte nødvendig bindes derved, idet denne jo har den Udvej at undgaa Betaling ved at foretage den Handling, Dommen paalægger ham.

De for Handlingsdomme bestemte Eksekutionsmidler gøres af Udkastet ogsaa anvendelige paa Undladelsesdomme, hvorved bemærkes, at de ved disse efter Omstændighederne endog ville kunne komme til at virke stærkere, idet nemlig Straf vil kunne anvendes, hver Gang Domfældte bevislig og forsætlig har handlet mod Dommens Forbud, medens der, naar Domfældte først en Gang er straffet for Undladelse af at foretage den ham ved en Dom paalagte Handling, ikke bliver Tale om yderligere Straf for fortsat Undladelse af selve denne Handling.

Det vil i øvrigt ses, at hele Udkastets her omhandlede System til en vis Grad slutter sig til, hvad Forordningen af 1842 i sin § 8 har bestemt særlig for Undladelsesdommes Vedkommende.

Naar Konkursloven af 1872, der ellers afskaffede Gældsfængsel som Eksekutionsmiddel, dog bibeholdt det med Hensyn til Handlingsdomme, var dette udelukkende grundet paa, at dette Eksekutionsmiddels Opgivelse forudsatte en Regel om, at Domhaverens Interesse i Dommens Opfyldelse skulde ansættes til et Pengebeløb, men at en saadan Regel ikke naturlig kunde finde sin Plads inden for Konkurslovens Rammer.

Det skal endnu i denne Forbindelse fremhæves, at Regler om Handlingsdommes Fuldbyrkelse, svarende til de her optagne, allerede findes i den islandske Lov om Eksekution af 4de November 1887.

Da nærværende Kommission fremdeles har kunnet tiltræde de fleste af de forskellige mindre Ændringer, som det tidligere Forslag i øvrigt gjorde i den gældende Ret — hvilke bedst ville kunne nævnes i Forbindelse med Omtalen af de enkelte Paragrafer — har man kunnet overføre den største Del af det tidligere Forslags Regler om Eksekution uforandret i nærværende Udkast. Om de i Forhold til det tidligere Forslag foretagne Ændringer skal følgende bemærkes:

Der er i enkelte Paragrafer af Hensyn til Tydelighed eller Nøjagtighed foretaget Ændringer, som næppe i Realiteten gaa ud over det tidligere Forslags Tanker og Hensigter (saaledes i §§ 334, 339, 2det Stykke, 344, 345, 363 og 370). Derhos er der forskellige Steder taget udtrykkeligt Hensyn til Love, der ere udkomne efter

*) Hvad særlig angaar Domme, hvorved en Person i Medfør af Forordningen af 5te Marts 1734 tilpligtes at indgaa Ægteskab, maa det sikkert erkendes, at saadan Doms Fremtvingselse ved Tvangsmulkt er i saa bestemt Strid med Nutidens Opfattelse af Ægteskabet, at det er heldigt, at man kommer bort derfra. Selve den Omstændighed, at Dommen udtaler Mandens Pligt til at ægte den paagældende Kvinde, indeholder allerede nogen Oprensning. Fremdeles kan der, hvis Domfældte ejer noget, skaffes hende en Godtgørelse i Penge; i øvrigt kan henvises til den omtalte ret betydelige Straf, Domfældte eventuelt kan blive idømt for Ulydighed mod Dommen, ligesom endelig til den Adgang, der efter Omstændighederne vil være for Kvinden til at opnaa administrativ Bevilling til at anses som Ægtehustru.